

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARA ALMENYS UNA BATALLADA CADA SETMANA

Aquest número 10 cts. per tot Espanya

NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR

(Antiga casa I. López Bernagosi)

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, núm. 20, botiga
TELÈFON A. 4115. — BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50. — ESTRANGER, 2'50

Una vaga més

Ja s'ha acabat la vaga general anglesa. Abans, vint anys enrera, al sol anunci de vaga general, el Govern s'hauria extremat fins a tremolar. El temps passa per sobre totes les coses i les concepcions. Avui ha estat el propi Govern anglès qui ha jugat més enllà que els socialistes britànics. Es ell qui féu decretar la guerra obrera contra l'economia del país.

Val a dir, però, que no sols era guerra obrera contra l'economia, car el Govern anglès sabia abastament que els caps treballistes eren completament incapaços d'improvitzar quelcom per a suplir l'Estat.

El temps ens ha portat els dos factors antitètics evolucionant parionament. L'Estat, aprofitant el fet de vaga per a desvirtuar el socialisme com a partit polític susceptible de servir-se de la vaga com a instrument de lluita final, segons les teories sorelianes i revolucionaristes, i l'altre, el del socialisme britànic, creient que la vaga general era una qüestió de lluita sense altre revers que el de fer posar l'economia en tensió.

Car no és pas la qüestió econòmica que es debatia entre els miners i les empreses mineres, la que féu declarar la vaga: fou la concepció del treballisme. Foren els extremitistes de dreta els que encartaren l'Estat en els afers purament econòmics de la lluita i, per sobre de les empreses mineres, sense consultar-les tampoc, exigiren dels obrers miners que retressin l'ordre de vaga.

La lluita estava ben guanyada si la qüestió s'hagués mantingut en el plan traçat: vaga minera-carbonera, apoiada per tots els sindicats miners del món. Mes la direcció dels sindicats britànics no està pas en mans d'obriers: està en mans de professionals de la política. I per a fer la guerra a la política de dreta, guerra molt noble, naturalment, no s'ha fet més que la guerra a l'economia.

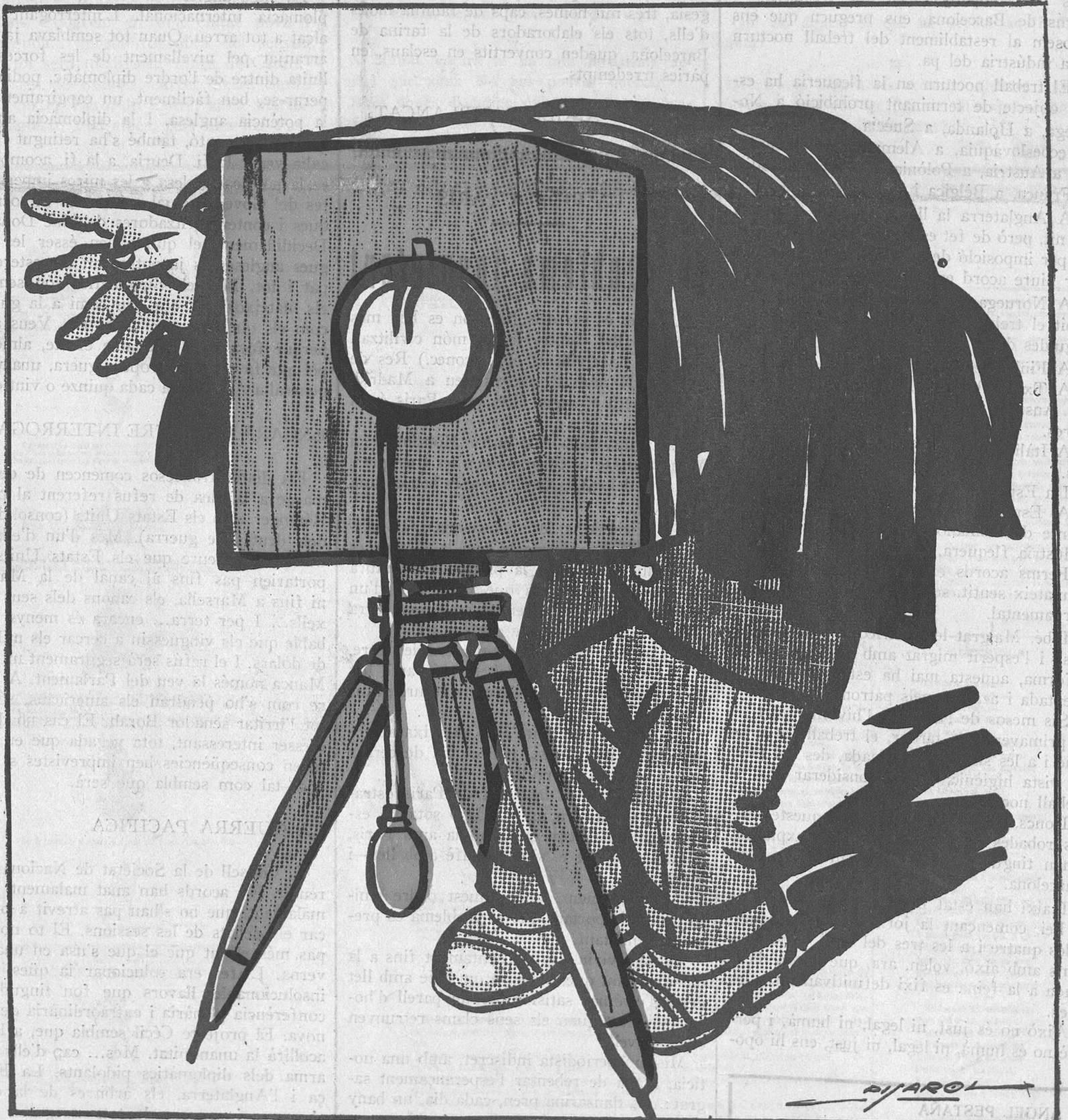
La vaga general, el mite formidable, queda reduït a un espantall de papu més o menys forçut, mes, sense eficàcia.

I ara els miners, com abans, deuran sostenir la lluita amb l'estigma de la conformació indispensable a un raonament poc o molt sostenible. Car ara ja no és pas qüestió de brandir els batallons obrers, simbòlicament, com una força de recurs.

Car el Govern ja sap, per experiència, que els batallons anglesos sols serveixen, inclús en cas de vaga general, per a passejar-se i esperar.

A. P.

EL BON FOTOGRAF

—Tots a l'esquerra!

PIAROL
SESENTA DIAS ENRUSA
Lo que yo pienzo

Els herois del segle XX

Té raó el nostre amic Mateu Santos: els herois del segle xx són el boxadors, els futbolistes, els campions del pes gall i del pes gallina, que tant apassionen a les nostres hordes ciutadanes.

El espectacle donat aquests dies per Barcelona, no és gaire edificant.

Que si Spalla, que si Uzcudun; que si el "Barça", que si l'"Atlètic"...

Tota la nostra atenció, tot l'interès de la nostra petita i mesquina ànima, han estat acaparats per aquests partits de ganàpies, per aquestes competències sense solta, en què cap plet humà està en joc.

No som nosaltres enemics de l'esport, no ho som de cap manifestació d'energia, de cap expansió vital.

Ho som de la idolatria, del fetixisme, de la frevolitat.

Comprenem la febre esportiva a Anglaterra, als Estats Units.

La comprenem en tots els pobles avançats, que tenen altres delits, que experimenten angoixes espirituals, inquietuds superiors.

Però aquí no encertem a explicar-nos-la.

Quan hi ha entusiasme per la ciència, per l'art, per la llibertat, pels ideals nacionals, se'n pot esmerçar una mica en els "rings" i en els camps de fútbol.

Però, quan tot això està verge de la nostra petjada, no hi ha dret a malgastar les migrades forces espirituals de què disposem, en aquests simulacres de lluita que són els esports.

Per a embrutir-nos en aquests espectacles salvatges i inestètics, val més tornar als braus.

En l'anomenada festa nacional hi ha més color, més originalitat, més gràcia.

Els boxadors són molt més animals que els toreros.

I, ademés, en les curses de braus, als que no en som partidaris, ens queda el consol de veure algun titella d'aquests rebentat.

El treball nocturn a les fleques

Uns quants obrers flequers, en nom de tres mil companys seus que treballen als forns de Barcelona, ens pregunten que ens oposem al restabliment del treball nocturn a la indústria del pa.

El treball nocturn en la flequeria ha estat objecte de terminant prohibició a Noruega, a Holanda, a Suècia, a Finlàndia, a Txecoslovàquia, a Alemanya, a Dinamarca, a Àustria, a Polònia, a Rússia, a Itàlia, a França, a Bèlgica i a Espanya.

A Anglaterra la llei no exclou el treball de nit, però de fet està en desús a tot arreu, ja per imposició de les "Trade Unions", ja per lliure acord entre patrons i obrers.

A Noruega, Holanda i Suècia, està prohibit el treball als forns, durant deu hores seguides de la nit.

A Finlàndia, durant nou hores.

A Txecoslovàquia, Alemanya, Dinamarca, Àustria, Polònia i Rússia, durant vuit hores.

A Itàlia, França i Bèlgica, durant set hores.

I a Espanya, finalment, durant sis hores.

A Espanya fou implantat en 1919 pel comte de Romanones el treball diurn a la indústria flequera.

Ferms acords entre obrers i patrons en el mateix sentit, segellaren la disposició governamental.

I bé. Malgrat les restriccions, la mesquinesa i l'esperit migrat amb què s'establí la reforma, aquesta mai ha estat íntegrament acceptada i acatada pels patrons.

Sis mesos de l'any, tot l'hivern i part de la primavera i la tardor, el treball fet a les cinc i a les sis de la matinada, des del punt de vista higiènic, es pot considerar ben bé treball nocturn.

Doncs, ni amb la crueltat d'aquestes hores robades al descans dels seus explotats, n'han tingut prou els fabricants de pa de Barcelona.

I així han estat fent constant escarni de la llei, començant la jornada a les fleques, a les quatre i a les tres del matí. I no contents amb això, volen, ara, que l'hora d'entrada a la feina es fixi definitivament a les dues.

Això no és just, ni legal, ni humà, i perquè no és humà, ni legal, ni just, ens hi opo-

sem, ens fem ressò del clam unànim dels obrers forners, que arriba fins a nosaltres.

Amb aquest atac a una de les reivindicacions més cares al nostre proletariat, la llei d'abolició del treball nocturn a la panificació resta anul·lada.

I per la cobdícia sense fre d'uns quants senyors, d'una petita part de nostra burgesia, tres mil homes, caps de família molts d'ells, tots els elaboradors de la farina de Barcelona, queden convertits en esclaus, en pàries irredemptes.

ANGEL SAMBLANCAT.

LA VIDA A PARIS

Un problema inquietant

A París és un dels llocs on es beu més café amb llet d'entre tot el món civilitzat. (El món no civilitzat el desconec.) Res de comparació amb el que es beu a Madrid. Madrid serà el segon lloc, però París és el primer.

Val a dir, però, que entre Montmartre i Montparnasse es consumeixen les tres quartes parts del café amb llet que es beu en tota la capital.

Un aficionat a les deduccions i als càlculs estadístics afirmaria que la lactosa és el producte bàsic de la pintura i escultura modernes. Car encara que pocs, més d'un artista passa un dia sencer amb una barra de pa i una rodanxa de comembert.

Els problemes corren un darrera de l'altre. I en els moments d'esplai, el café amb llet és el reconfortant únic de certs futurs grans homes de l'Art.

Tot artista que lluita i no es deixa acaronar per la indústria... pobre!, ha de cercar recurs en el café amb llet.

Si algun artista ha fugit de París ostra-cismant-se darrera un fracàs o sota un esgotament, cada cop que somnia amb París, no veu més que el sinistre café amb llet—i les dones.

I és justament sobre aquest ordre eminentment important que el problema es presenta inquietant.

Tothom vivia i sofria santament fins a la data, pensant que, almenys, un café amb llet deixa l'estómac satisfet per un parell d'hores, sobretot quan els seus clams retronen en el cervell.

Mes un periodista indiscret, amb una notícia, acaba de rebentar l'esperançament sagrat: una dansarina pren, cada dia, un bany de llet.

Cap necessitat d'engrandir la nova. Més d'un visionari musetià visità els núvols davant la notícia que una dansarina americana es banyà amb xampany. Mes això pertanyia al domeni de la gent vulgar. Banyar-se

amb xampany és distreure's. Banyar-se amb llet, és produir una catàstrofe.

I des d'aleshores, tant a Montparnasse com a Montmartre, les consumacions de café amb llet han baixat de la meitat. Sols els que no saben la nova, continuen prenent-ne.

La cosa és extrema. Cal espurgar els petits microbis possibles amb escuradents. Cal flairar que la llet no senti les eixiles, o els polvos de la cara... Car a París hi ha poca llet. Hom pren la que li poden vendre solament—i la dansarina del bany no té prou gossos per a què es beguin els cent litres amb què es banya.

Les autoritats cerquen la dansarina, la llet i els que la ingereixen!... Mes fins a la data no se'n sap res.

Tots els artistes de pocs recursos esperen la fi de l'afer amb inquietud. I mentre això arriba, els pobres llangueixen.

Fins ara, París era habitable: el café amb llet era el darrer recurs. Mes si això continua, ah, el poder del misteri!, el problema serà greu.

Les autoritats, però, se'n preocupen: volen evitar la reedició de la Bíblia, capital de l'exòde.

ANTONI PENA.

Panorama internacional

PUNTS SUSPENSUS

La vaga anglesa ha fet vagar fins la diplomàcia internacional. L'interrogant s'ha alçat a tot arreu. Quan tot semblava ja mig arranjat pel nivellament de les forces en lluita dintre de l'ordre diplomàtic, podia esperar-se, ben fàcilment, un capgirament de la potència anglesa. I la diplomàcia anglesa, pel seu cantó, també s'ha retingut l'alè: calia veure la fi. Deuria, a la fi, acomodar-se la política anglesa a les mires imperialistes del Govern actual o bé a les mesocràtiques i contemporitzadores de Mac Donald? Decididament, el que poden ésser les vagues angleses és ja potser un cas estereotipat i tot. Mes els diplomàtics són sempre els mateixos: els que fan camí a la guerra com els que fan camí a la pau. Veus aquí perquè fora d'un saludable efecte, almenys pel que fa cas a la propera guerra, una vaga general a Anglaterra cada quinze o vint dies.

ENCARA UN ALTRE INTERROGANT

Els diaris francesos comencen de deixar marge a la idea de refus referent al pacte Béranger amb els Estats Units (consolidació dels deutes de guerra). Més d'un d'ells ha deixat entreveure que els Estats Units no portarien pas fins al canal de la Manxa, ni fins a Marsella, els canons dels seus vaixells... I per terra... encara és menys probable que els vinguessin a cercar els milions de dòlars. I el refús serà segurament un fet! Manca només la veu del Parlament. A veure com s'ho pendran els americans, sobretot l'irritat senador Borah. El cas no deixa d'ésser interessant, tota vegada que en sortirien conseqüències ben imprevisibles si així fos—tal com sembla que serà.

LA GUERRA PACIFICA

El Consell de la Societat de Nacions s'ha reunit. Els acords han anat malament. Tan malament, que no s'han pas atrevit a publicar els debats de les sessions. El to no fou pas més elevat que el que s'usa en una taverna. L'afer era solucionar la qüestió ja insolucionable, llavors que fou tinguda la conferència plenària i extraordinària de Gènova. El projecte Cécil sembla que, a la fi, acollirà la unanimitat. Mes... cap d'ells desarma dels diplomàtics pidolants. La França i l'Anglaterra, els àrbitres de la casa, els amos i senyors de tot, asseguruen proteccions a tothom: el cas és tirar endavant. Ara que, un cop endavant el fet de l'admissió de l'Alemanya, el generador de les discòrdies, la guerra pacífica serà encara més forta. Quines seran les colònies a dis-

tribuir? Per què s'ha escollit d'avant-mà a l'Alemanya per a confiar-li-n'hi? Els que reivindiquen un lloc permanent en el Consell és per a fer-se prevaldre els mateixos drets que l'Alemanya. I si es conformen ara, pel principi, no es conformaran pas després, a l'hora de la repartidora—sí, de la repartidora, car la Societat de Nacions no és més que una societat internacional per a l'explotació de les petites potències.

FALORNIES

Tot allò que ens explicaven els pares, quan érem nois, de què al món triomfaria la força de la raó, car la raó de la força, amb tot el seu enrenou, ja mai més reixiria, s'ha anat tornant aiguapoll; allò de la democràcia que anava florint per tot i obria un camí magnífic, al jove més pagerol, mentre fos home de solta i bon xic estudiós, es veu clar que, ara per ara, no resulta pas enlloc; la gran llei de majories que fou el més gros triomf que pogué assolir el poble en arribar a major; que als Ajuntaments els duia, a fer administració, i per tal de fer cultura, a moltes corporacions, i fins a tenir paraula dintre les mateixes Corts, es demostra que no era res que fos mereixedor de la famosa importància que li havia dat tothom, car la raó de la força, com en el temps de Neró, del món torna a ensenyorir-se, si bé amb diferents colors, sense que ni sols protesti, la força de la raó; no cal que parlem de Rússia, en Pestània en parla prou; no cal que ens fixem amb Grècia, on tenen un dictador, aquell general Pangalos, que penso que val per dos; ni esment farem de Polònia, on acaba de dà el cop el famós cabdill Pilsudski, un general neguitós que ha sortit de les esquerres i va de dret allí on vol; d'exemples a casa nostra ens en sobren a trompons, sinó, pregunteu-ho al "Barça", que ha arribat a campió d'Espanya, sols per la força que tenen sos jugadors als peus, que abans sols servien per tocà depressa el dos quan un perill s'apropava, o bé per dar a peu un tomb.

La força és la que ens governa des que sortim del bressol; anem a estudi per força, per força som bons minyons, només a la força pura treballam quan ja grans som; i paguem per força sempre tributs i contribucions. Som tan amics de la força, que correm a cobrir d'or, per tal de què facin pinyes, als més grans boxejadors. Que no em vinguin amb falòrnies, embolics ni vuits i nous; jo no crec que mai imperi la força de la raó, com no sigui a l'altre barri, del qual no en sabem ni un mot.

FLOK.

ANGEL PESTAÑA

SETENTA DÍAS EN RUSIA

Lo que yo pienso

Un tomo 8.º

Ptas. 3'50

LO NOY DE LA MARE

Reproducció d'aquest famós setmanari de l'any 1866.

Preu: 5 Ptes.

Els advocats desterrats ja han tornat

Alfons XIII ha aixecat totes les sancions governatives. A tots els castigats sense processament, doncs, se'ls ha acabat el càstig. Per tractar-se de persones estimades els castigats, la nova ha estat rebuda amb satisfacció.

Entre les sancions perdonades hi ha les imposades als advocats que formaven l'antiga Junta del Col·legi d'Advocats. El governador ja ha donat l'ordre d'aixecar el seu desterrament, i ja han tornat entre nosaltres.

LA CAMPANA DE GRACIA els dona la benvinguda amb tota la satisfacció que ha sentit per l'aixecament del càstig.

En honor d'en Giner de los Rios

En l'Institut de Segona Ensenyança per a la Dona, s'ha celebrat una sessió solemne en honor de l'Armengol Giner de los Rios.

En Giner de los Rios fou en vida un polític molt afalagat per l'aura popular, que ostentà la representació de Barcelona a les Corts i al Municipi.

Però, per a nosaltres, no és l'home d'Estat el que té importància, sinó l'educador, el pedagog.

Treballà força en Giner per a la fundació de l'Institut de Segona Ensenyança per a la Dona i de les Escoles de Bosc del Parc de Montjuich.

Pel seu amor als infants i als desvalguts, no pas per les lleis que féu, tenim el seu nom escrit al nostre cor.

Un decret

El Govern, recentment ha publicat una Real decret, la part dispositiva del qual diu: "Artículo primero.—En materias gubernativas y disciplinarias el Gobierno usará de facultades discrecionales en la adopción de medidas e imposición de sanciones, sin otro límite que el que señalen las circunstancias y el bien del país y lo inspire su rectitud y patriotismo.

Artículo segundo.—Sobre toda medida de esta índole que rebasa las facultades concedidas en la Constitución a las leyes en cuanto se mantienen en vigor, deberá recaer acuerdo del Consejo de ministros, que será publicado en la "Gaceta de Madrid".

Artículo tercero.—Sobre tales determinaciones del Poder público, a partir del 13 de septiembre de 1923 no se admitirá ni tramitará otro recurso que el elevado al propio Consejo de ministros, cuya resolución será inapelable.

Artículo cuarto.—Quedan en suspenso los preceptos constitucionales y legales que se opongan a lo que este Real decreto dispone.

Dado en Palacio a 16 de mayo de 1926. —ALFONSO.—El presidente del Consejo de ministros, Miguel Primo de Rivera y Orbaneja."

Preocupació

La major part dels ciutadans es preocupen de com quedarà Barcelona d'aquí un quant temps.

Realment, el canvi és profund, profundíssim. Ens trobarem en una ciutat nova i desconeguda. Gairebé tot obra del senyor Nebot, tot serà modificat. Plaça de Catalunya, carrer de Balmes, carrer Pelai, Santa Maria, carrer Perot lo lladre, zona marítima, Diagonal, Pedralbes, part alta del Pas-

seig de Gràcia, carrer Balmes a l'Avinguda del Tibidabo, etc., etc., etc., serà tot nou.

El senyor que faci dos anys que hagi marxat i trigui un xic a tornar, en arribar no es creurà que es troba a Barcelona.

L'altre dia no es podia donar un pas pels carrers de Barcelona. La gent els omplia de gom a gom i s'aturava davant les pissarres dels periòdics.

Què passava? Que un equip de futbol havia guanyat el campionat.

—Fem pàtria—ens digué un dels badocs. A nosaltres ens sembla molt bé que es faci pàtria. Però, no se'n podria fer d'altra manera que amb els peus?

—Com estàs de geografia, maco? —En Demsey és americà. Spalla, italià. En Carpentier, francès. En Firpo, argentí. L'Uzcudun, espanyol. —Aprovat!

Diàleg caçat al vol: —Què et sembla a tu de la vaga anglesa? —Què vols que et digui? Em sembla més fort el nus de mariner.

Al Poble Nou, en una casa, es senten sorolls estranys a la nit. Els llogaters, que es veu que són persones intel·ligents i cultes, creuen que es tracta de bruixes.

Senyors, que no n'hi ha per tant! Que estem, segons diuen, en ple segle XX.

A Manila encara hi ha més fanatisme de partit que aquí. No ens podem queixar. Dues dones discutien quin era el més "gallardo" dels aviadors Loriga i Gallarza.

Van armar una gresca tan grossa, i a tal punt arribà la discussió, que una d'elles, encençada, es tregué un ganivet i matà a l'altra. Com bull la sang a Manila!

Si hi ha algú que tingui alguna factura d'aquelles que no es cobren mai, ja ho sap: que la dongui a l'Uzcudun, al campió de la clatellada.

Segur que hi farà més ell que un embarg. Jalapa!

La nit del "match" Uzcudun-Spalla, dues monges d'aquestes que vetllen malalts, havien de pujar a un dels tramvies que anaven a la plaça "Monumental".

Cap dels aficionats al cop de puny deixà lloc a les pobres dones.

Senyors (?), un xic d'humanitat i de cortesia!

Dimarts a la nit tingué lloc el "match" entre Uzcudun i Spalla.

Ja ho sabien, oi? El mateix dia s'estava morint el doctor Turró.

Només mitja dotzena de barcelonins n'estaven enterats.

En mitja hora de pegar-se cops de puny, Uzcudun i Spalla es varen ficar a la butxaca vint mil duros.

En cinquanta anys de treball, aquest periodista a favor del qual s'ha celebrat un benefici a "Eldorado", no ha pogut lliurar-se de morir de fam.

Uzcudun ha guanyat trenta cinc mil "pelles".

Spalla, seixanta cinc mil més. L'empresari de la "Monumental", doscentes mil més.

Qui és, doncs, el que ha perdut aquí? El públic.

Mentre hi hagi a les armeries pistoles i revòlvers, a qui pot fer por un animal, que només sap pegar cops de puny?

MEDICINA CASERA REMEDIOS QUE CURAN Un tomo 8.º cartonné Ptas. 2

UN TROS DE PAPER.

RECORDS DE CORPUS.

Illustrations and text for Corpus records, including 'A propòsit de Jèsus per lo últim lo ciri pasqual', 'mes passada la primera, Àngels, sants Antonia i filles de Maria', 'varen trobar mel de que los seus paraus los entregués a la admiració de la ciutat barcelonina', 'Tenorio de col·legi la agafan ab las dugas mans, fentia tocar ara a l'una cana, ara a l'altra', 'miij del hacha & fi de que se mantingua horizontal i no bagin', 'aquí—Ay, Reina sàntissima que ve un caball!', 'trobo també per tot aficionat a observar en alta veu qui porta', 'ay Deu meu, quin gasot i lo qui vent la exclamació, si se pensa que ho diuen per ell, cosa cara de rich i abiat me's flam. En tota processó hi ha algun que porta l'hacha trencada: no se si deu', 'A mi tota aquesta acció me componen i me ajudà a formar una vida aproximada de la vida monòtona de lo aviador. Diguime: aquestes hontes, ¿no 's han vist mil vegades?', 'Donchs si vós d'alguna milla, aniria veyen velerans & la processó, que sempre 's remolcarien los maleters per me que se succeís succedint una a altra de pares & fills.'

Illustrations and text for 'UN TROS DE PAPER', including 'ser el que ven a la sala fentia parlar ab aquell de qui se cobria encara que, segons lo Diari, aquest any se n'han trencat moltes i consecuença de las porquerias que los cercers barregen ab la cera de fer hachas. Y la que de hachas parlem, que es veritat que lo molt capella aquesta posició?', 'A propòsit de Jèsus per lo últim lo ciri pasqual, que no se perquè 's fan de trobar tan content & alegre, jo per nos que lo contemplo, no hi trobo cap signe de satisfacció.', 'mes passada la primera, Àngels, sants Antonia i filles de Maria', 'varen trobar mel de que los seus paraus los entregués a la admiració de la ciutat barcelonina. Entre los expectadors hi ha qui conta las hachas per enviar la nota l'endemà a un periòdic... ¿No han reparat quina cosa, que cobria ab las hachas?', 'Tenorio de col·legi la agafan ab las dugas mans, fentia tocar ara a l'una cana, ara a l'altra. Los cesants, los usurers y los pares que van curts y han de donar a temps a los fills, lo portan de molto que no 's gasti gaire. Altres sembla que busquin lo vell', 'miij del hacha & fi de que se mantingua horizontal i no bagin', 'aquí—Ay, Reina sàntissima que ve un caball!', 'trobo també per tot aficionat a observar en alta veu qui porta', 'ay Deu meu, quin gasot i lo qui vent la exclamació, si se pensa que ho diuen per ell, cosa cara de rich i abiat me's flam. En tota processó hi ha algun que porta l'hacha trencada: no se si deu', 'A mi tota aquesta acció me componen i me ajudà a formar una vida aproximada de la vida monòtona de lo aviador. Diguime: aquestes hontes, ¿no 's han vist mil vegades?', 'Donchs si vós d'alguna milla, aniria veyen velerans & la processó, que sempre 's remolcarien los maleters per me que se succeís succedint una a altra de pares & fills.'

UN TROS DE PAPER.

Illustrations and text for 'UN TROS DE PAPER', including 'Això es mateix que 'l'escollit que corre portant foc aban vint anys que hi fassí feliç?', 'Erament se ha anat foch: o sen de lluny lo ran-blau, taram, de la tropa; tornà a aixecarse la gent; a los forasters se diu: emiri, miri, la casaca, val tant mill' d'ora; y se acaba la processó com totes las festes del poble; ab un bosc de bayones', 'tas que avansen, y detras de ellas un gran munió de gent cansada, crucada, que ja voldria ser a casa; chicos adormits o mal humorats que porran y desmanen sigas; dones que 's queixan de trepidadas, palanques graciosas que fan traba a los del davant; porras que 's aniran, convidats que 's despenjarian y se hauria de acabarment per tot, que constarían de ab lo bellis de aquelles mateixas personas moments anit de sonar las timbales.', 'A lo últim de tot es quant un curiós exclamà: —Ay, ay, ¿no doncs que hi aniran quatre compis?', 'Y li responen ab tristura: —Veit lo rabó, ¡oh y los vintiquatre incensers que també hi habian de anar! ¿lo que totes tantas geres de venteros! Si vósos sou de aquestos, aquí 's tenen.', 'LA TERRAIRE.', 'Un dels tipos que mes recorren los carrers de esta condal ciutat, es, sens dubte, algun, lo que dona titol a eix article. Pigeu'tos una xicota de diruti i vint i quatre anys; des-senovella, de mirada alvredia, ull vint y penestrant; senyals evidents de son descaer y poch respecte; de un conjunt vulgar; desgarradota en son port; ab falduilles d'indiana del país, vella y descolorida, demont d' una solas enaguas; gipó de panyo, al fort del ivern y lo que desprecia a las primeras calors; mocador al coll que 'l'ha a sas espallias, y al cap que se 'l' subjegte per desota las barras ab un mal manoyche, calant mitja blava, descolorida com totes las demés prendas de son trajo, espardeyda de caire. Beixas el sabata de cordobá y tindreu lo tipo de la terraire. Adherit a ella, com la ma al bras, va un burro mes sech que un secall y mes manaco que un bon Jan, resignat o no resignat; pero víctima del baó de la terraire, sens mes arretus, generalment, un mal ronsal, las mes de las vega-

Illustrations and text for 'UN TROS DE PAPER', including 'das d' apart, lligat de modo que servequi de brida y una mala sàrrio, acurallada de terra d' espedillar que porta sens amparo de mant ni albarda, lo que fa que lo número de sas nafas corri parti a ab lo de las garrotadas que ab sa paciencia berrical conta diariament a la acompasada cantarella de Quili... vooool... terra!', 'Cada dia sobre las nou, en lo bon temps, y allà entre gnce y dolce al fort del ivern, las veures entrar a professó feta pel portal de St. Antoni, dispersante per los diferents barris de la ciutat, ahont per 'espay de tres o quatre horas no deixareu de oír la llasimosas cantillera, ab lo seu obligat acompañament de garrotadas, que com a pluja menuda cabuen sobre los paciencissims burros, lo que sens dubte ha dat origen al ditxo mes pacient que burro de terraire.', 'Si mes detalls vos faltan per coneixerla, preucuvos la pena de escoltar lo següent diàlech. —Digas, ¿Tresela, perquè no vas venir ahir? —¿Y com volia que vingues ab aquella pluja? ¿Qué volia que portes fanch? —Tindrias de tenir repuesto fet per aquestos casos. Bona falia 'm vas fer. —¡Ay! ¡ay! Si mira tan endevant no curà m' enderre- ra. Val mes que 'm compri doble partida y així 'n tindré per quant plougi. —Tinch la pastarola petita. —Y jo la casa. ¿Vaja, quant n poso? —Plena. ¿Quant te dech? —Sis cuartos. —¿Com sis cuartos? ¿Que 't tornas boja? ¡Si 'l altre vegada me la vas omplir per cuatre! —Donchs si ho ¿sap per que ho pregunta? —Umpla be: umpla be. —Si 's vessa. ¿Qué no ho ven? —Vaja no sigas arraixa. Aixó ray que no 'ho costia res. —Se coneix que no la te de arrancar, ni 'perdre las un- gles, que sino no ho diria. ¡Xol! ¡Aquel dimoni de burro! —¡Pau donal! Si si se 't pot tenir de tan sech! —Donchs ab tot y ser tant vell 'm fa posar cabells blancs. Ara mateix, al passar pel carrer de San Pau, ha vist la sumera de la Felissas, y ¡ay, filla, com se m' ha posat! Xol! (La Treseta, com per via de advertencia, sacut dos vergasadas al cap del ruch, suficientes per ferhi tornar al mes sabí). —No li peguis, dona. —Vosté lo fingues de gobernar, ¡xol dich! ¡Ditxosa cosa, sembla la pendúla de un raloje! Y diguin, ¿qué 's fora la uniyons del tercer pis? —¿Qui vols dir? —La Leyonor. Aqualta tant llançana, que sembla que tingui la salut emallevada, que se la pinta de pulida y parla tot tallada. —¡Ca, dona, si 'l amo está que hi delira! —Donchs si que te gust. ¡Me sembla que deu ser mes macarró! —¿Per qué, dona? —¡Qué vol que li digui! No compra terra mes que de lluny en lluny, y si vós ho repara, baixa una olla mes plena de cascarris que l'altich fa de tocaria. Xol burro! Malahida mosca, y como me 'l fa perienir! (Y dient aixó li alsa la pelada cua, cassa 'l insecta, 'l rebul per terra y 'l enxa- fa exclamant tota satisfeta. Ves, pica). ¿Y el senyor Cinto? —Se ha mort. —Dén 'l bagia perdonal. ¿No vol pas res mes? —¿Quant tornaras? —Cada dia que no plougi. Arrí, payaso! ¡Qui... vol... terra...! Y el burro camina de nou, suspirant de greg per las llus- ras que ha descarregat de pes, cuals suspirs van suman- tando a proporció que la carga baixa. Pero quant hi sàrria mostra son fons, llavors comença la segona part: En terraire la pliga pel mitg, la coloca sobre la bestia, y ab una agilitat que envidiaria la mes lleugera amasona del circo de Cintielló & Price, de un sol bot, y sens tocar pel, monia en lo burro, y sentada ab la tranquilitat mes indiferent, com- mença a contar los cuartos que ha fet, sens aldrirer, si el burro va dret o tort; si per la acció a per lo mitg, ni 'l pot donar algun cop de cap o algun pató a algun bocadadai;

EL PRESENT

—Així m'agrada, que pensis en Maria.
—Sí, però aquesta Maria és la seva neboda.

Hem guanyat el campionat de boxa i el campionat de fútbol.
I el campionat del sentit comú, quan el guanyarem?

Totes les planes dels diaris han estat aquests dies, ocupades pels "herois del segle xx".
Així es fa educació, civisme, patriotisme i... "calderilla".

A aquests xitxarellos que sols s'apassionen pels esports, els escauen els pantalons "chanchullo" i la "falda-pantaló".

EL PRESENT NUMERO HA ESTAT VISAT PER LA CENSURA GOVERNATIVA

Impremta LA CAMPANA i L'ESQUELLA
Olm, 8 :: Ciutat

RAIDS I MES RAIDS

Els extrems es toquen.

UN TROS DE PAPER.

A DON BLAY MÀRFAGAS.

San Vicenç de Torelló 18 de juny de 1865.
Amich Blay: me alegraria que estos cuatro mots de llo- tra 'trobessin ab la més perfecta salut, com es la meba, á Deu gracias. Vaig tórrer la apreciada, y en contestació á ella 't dich que per aquí tostem bons y sans, menjant lo pa fins á las crostias.
Del gran de casa no sé que 'n farem: la dona sempre 'm diu que no sap d'ahont vam traurer. Ja sap que 'l volia fer ser manya y no va poder entrarli de cap manera: lo mateix ha succehit ara que 'l tenia de aprenent de espar- denyer. Lo faig cavar, y tampoch hi te gens de tereja, de manera que m' esguerra tota la feina. Als uns senyors que ahí van passar y que 's dirigenen cap á llibas á junder las aguas, los hi vaig explicar totas aquestas cosas del xi- col, y 'm varen dir que 'l enviés á Vich á estudiar per ca- pella. Aixins penso ferho, sino fora un perdut tota sa vida.
En Ramonet ja es un altre cosa: casi he ja sap de cor totas las respuestas de la lletania.
La dona del teu amich Quico té gana de boitar á Bar- celona á criar, y m' encareixa que veigis de trobarli una bona casa que tingui una criatura de suit á nou mesos- De la llet ja 'n pots respóndre.
Lo que m' esplicas dels carrils me deita ab un pam de boca, encara que 'l recit ja 'ns en va dir alguna cosa un dia des de la trona, parlant dels miracles del nostre patri- Ab lo que 'm contas, de aquí casa al poble, que hia mit' lu- ra bona com saps, hi deu iam estar un no res ab lo canil de ferro; pero per qn, jo no voldria pas que 'l linguessin, per- que ha sentit á dir á persona que té molta lletra menuda, que 's carrils son causa de la malura dels rains, que no deita de ser una calamitat de las més grossas.
Si no es incomolante, desijaria que 'm portessis unas cuantas dotenas de papers per fer grossotas, que per aquí no se 'n pot trobar ni una per romey, que sigui fresca. La dona també 'm diu que fassio lo favor de enviar unas cuan- tas mostrars de imitiana, que escullirà la que mes li agradi, y 't encarregará que ni portis roba per ferse un devantal. Vejas tu mateix que no sigui una cosa massa cara.
Fins un altre dia, á no ser que 'm determinis de baixar á cita ab en Jaume Nelu passat demá.
Recordos de la dona y las criaturas, de 'n Quico y sa mul- ler, y tots los demes companys y amichs, y disposa d' anque que 'l aprecia,

Pau Donyegats.

P. D. Si no rebessis la present, ves al correo á buscar- la, porque m' interessa 'l encarech que 'l faig de las gra- siasas.

EPIGRAMAS.

UN NATURALISTA.
Jo coneix uns animals que sóis vilunos de las flors.
UN LITERATO.
Pel ser can los trobador que escriubent po 's ficis floral.

Un embustero contaba que casi todas las nias, mentes lo poble roncaba, ab sa mífia invocaba tota mena d' esperis.
'Un sicot que s' ho va créuer, li algu pla de il-lustions: donchs femo el favor de reuer 'l esprit de si, que 'm vull treuer las lucas dels pantalons.

L' malat.

UN TROS DE PAPER.

—¿Qué está flaca! A suñció Desde que estíma!
—No, Paca, L' Asuñció sóis está flaca Desde que puja 'l coló.
—La casa que 's fa en Climent Li deu costá un dineral; ¿D' ahont surt?
—Oh, té molt talent, Y sent del Ajuntament....
—Chist, que ve un municipal.
Un chicoi molt pillastron Esplicala al señor Feu: —Lo meu pare, aquí ahont me veu, Feia rollin en aquel mon.
—¿Qué era general?
—Molt mes.
—¿Ministre?
—Mes, mes, li deya.
—¿Feya lleys?
—No.
—¿Donchs qué feya?
—Feja forsa pe' la carrera.
BONAVENTURA GATELL.

CHARADA

Qui té primera, algo té: Qui está segona, está roig; Sens lera, ningú fa goig; La cuarta no vol dir ré.
Prima y dos es verb acilia; Fa 'l buligué prima y lres; En lres y prima tot hi es; Terra y cuarta es adjectiu.
A mi m' agrada 'l perrill; Segona y antes tercera; Y lera des y primera Se 'n veu de molt bo á can Gil.
Si dos y lres combinas, Trovarás un que té bot, Y es un ofici 'l meu tot, ¡A veura si 'l endevinas!

SIMILS.

—En qué se sembla un sargento á una regadora.
—En que tots dos han sigut soldats.
—En qué se sembla la barana del pont del Diabolo á unisteri Narvaz?
—En que tots dos son caure.
—En qué se sembla la música á san Pera?
—En que tots dos tenen claus.

GEROGLIFICH.

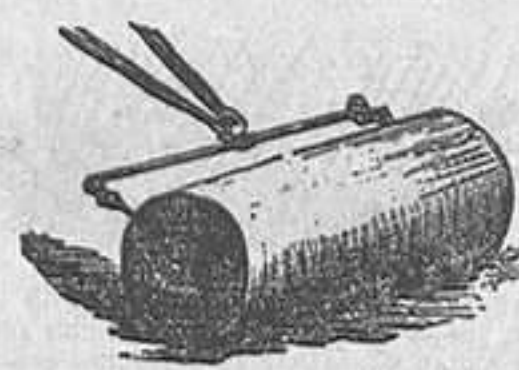
La solució 'n donarà en el número que ve.

AVIS

A LOS AFICIONATS A LO FAUSTO.

Lo apotecari de lo carrer d' en Petri- zel ven karatè Margaridas com la mos- tra, plenas del aixarop que vullguin. Si tractan ab lo aprenent y no 's sap enten- der, demanin ampollas de capil-lera.

Narvaz.

DESPAITX TELEGRAFICH.

En Lluis Gonzaga Bravo.—San Antoni! La opinió ríeica.—De morros!

ANUNCI.

ALBUM HUMORÍSTICH

SENYOR PETREQUIN.

¡A rel la entrega! Un aixam de litografias, molt pican- t, aliñión oportuna... en fi: los que ayuel carnaval, fassense ca- rech que ara se 's presenta la ocasió de adquirirlo, cosa fins ara impossible. ¡Volen mes ganga?
Hi ha línimas pintadas y sens pintar, acudias, caricatur- as, cuadros, vamos: de tot.
A los 500 primers suscriptors se 's espera la ganga de que poden treure un cuadro al oil, que se rifará entre ells. ¡Vaja! ¡Qui no posa no treu!
Vaja á ca 'n Loper, paguin, prenguin recibo y núme- ro del billet, y baix la nostre responsabilitat, los assegure 'a que... ¡riuran! (1)
(1) De dech, ríeica!

Ara dissimula. E. H. — Juan Jordi. Barcelona 1865.—Imprenta de Jacés Ramirez, Pasaje de Factullera, número 4.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ,

Carrer Ampio 26.

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ.

LIBRERIA ESPANYOLA

I. LÓPEZ, EDITOR,

Carrer Ampio 26, y Raalá del Mij. 20

BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ.

BARCELONA.
Al mes. 1 rs
FORA DE BARCELONA.
Trimestre. 18 rs
SURTIRÁ UN COP CADA SEMANA
(¡asi Deu vol!)
LA SUSCRIPCIÓ COMENSA SEMPRE
lo 15 de cada mes.

UN TROS DE PAPER

UN SUSCRITOR Y JO.

Suscriptor.—¡Hola! Lo felicito per 'l últim número. M' agrada molt, ¡pero molt! En lo seu periódich ha succe- hit lo contrari que en los altres. Comensau be y despues se van espallin. Vosté al revés. Lo primer número era molt suix; cada número ho ha estat menos, y si segueix així, arribará á ser lo Chabariu catalá.
Jo.—¡Homel no s' en rigui. Ara té elements per serho. Ten redactors, que tots menos jo son escritors de debó. Del dibuñant no n' hi parlo. ¡Y 'l editor en Lopez! ¡No li dich res mes!
S.—Jo á vosté 'l he defenat moltes vegadas. Tothom diu que un periódich satíric no se pot sostenir á Barcelona. Pero jo sempre he dit que un periódich que fugi de personalitat y tingui lo carácter de un raos de rapera s' ha de sostenir per forsa. ¡Y cómo li va de suscripcion?
J.—Cada dia n' hi cauhen de noves. Y lo que es de los antics suscriptors, no n' hem perdut ni un. Aixó es molt bona senyal. ¡Ah! y es tant mes estrany que no s' baja per- dut cap suscriptor, quant sabem que ni ha molts que están cremats porque no rebén los números. Ara cuidantsen en Lo- per no succehit aixó.
¡Vol jugar que no ha reparat una cosa?
S.—¿Qué?
J.—Que ara hi ha molt més texto que antes.
S.—¿Qui es que no se n' adona? Si casi n' hi ha mes de la mitat mes.
J.—En lo número que ve hi ha uns versos tristos, que li agradarán d' alló més.
S.—¡Homel! ¿Cómo es que hi posan cosas tristas?
J.—¡Res! Ho hem fet per provar que si 'ns donés la gan- na fins fariam la pots á los dels Jochs Florals. Passibo be, que veig una Central, y tinch d' anar á la Barceloneta.
S.—¡Vaja! Passibo be.

LO CABALL, LO MATXO Y LO BURRO.

FABULA.

En certa casa de pagés, molt rica, Tenian en lo estable, Per aná á n' al mercat á fe trafica Y perqué 'l xicot gran pugués fe el burro, Un matxo, un caball tórt y un pobre burro. Lo estat en que 's trobavan, Van pensá, un dia, tot menjant garrofas, Tractá tan gran asunto 's tres estrofas, Y així, ab veu de nas, argumentavan.
—¿Cómo es?—deya 'l caball, tirant arrora De cins la seva llarga cabellera, Com un pianista al aseuarse al piano, ¿Cómo es, que sent, com so, tan campetano, No haig de prendá á las euguas, Y ab una fló á n' al tra y un bon beguero Y uns lentes per guiparlas de dos lleguas, Conquistarias garbós com un botero Y sens casarme may, no dalshi treguas?
—Així ho faré,—va di, —y ja no m' enredo; M' entregaré al amor y solté 'm quedo Lo matxo, que menjant favons y palla Va escolli lo que deya 'l leixuguis, —Pas ho,—va contestá,—festa ja balla Y no tenis casamie á n' al destino.
A mi fe un any que 's ha m' ha mori la mula, Y ja veus que ni menos porta glassa, ¡Lo que 'n va fe palli la gran ganall! ¡Tan sols ho pot saber aquell que ho passa! Ditxosos eran, quant va veure un dia A un matxo d' un dels trins d' astilleria, Y prou sab be tothom de las mironyas, Que en vegeit miliars ya no hi ha donas. La arilleria montada va sedirra.

Lo gran canó que ell duya va exaltar, Y anavan ja á fugir quant d' una cosa Ferexo al artillé, mató á la mossa, Y adullera al canyet varen portar. ¡Ja veus si vaig pall! May mes m' enredo, Estich desenganyat y viudo 'm quedo.— Lo burro, que escoltava, (Que ja 'l filosofés, sense fe agravia, De sabis burros y de burros sabis), Quant ell va habé per fi pesant la cosa, Així se va explicá, ab la diferencia.
—Que en lluch de ser en veus, va dirho es prom. Forma mes propia per portar la diencia: —Per algo es de lo branca la van mollos; Per algo lo Críador va fe á las burras; Per algo 'ns ha donat la cua hermosa Ab que espantem las moscas dantes surra- Las queixas d' aquest viudo son ya velles, Y si jo poch posá ab burra maltrona, ¡Qué 'm pot fe á mi, la dona. Que 'm passi mes amunt de las aurellas! Si no pensés així, s' acabaria La rassa del meu nom, quant moriria. ¡Casemnos, ja que som joves y curros, ¡L'amor dels anys ompla 'l mo de burros! Al cap d' un any d' aquesta gran parlad, L' ambició de tots tres era lograda: Lo caball, sent solé y fent bojerias, Sen va anar al calaix en molt poch dias; Lo matxo, viudo, y anyorant la cosa, No passaba 's pot dir una hora bona, Y lo burro, ab la dona y nos criaturas Palla allí 's set calers d' amarguras. Aixó vol dir, lector, segons jo ho miro, Que si vols estar be, olvut un tiro.